

Memorial a les víctimes afusellades al Camp de la Bota

Sant Adrià de Besòs

Ubicació

Comarca: Barcelonès
Lloc/Adreça: La Mina - Parc Fòrum
Alçada: 16

Coordenades:

Latitud: 41.41266450006
Longitud: 2.2237524417848
UTM Est (X): 435125
UTM Nord (Y): 4584859

Classificació

Número de fitxa 08194 - 107
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Element urbà
Segle XXI
Any 2019
Autoria de l'element: Francesc Abad
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Barcelona (Plaça Sant Jaume, 1 - 08002 - Barcelona).
Fitxes associades:
[Camp de la Bota](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 07/10/2020 - 02:00
Data de la darrera revisió: dl., 31/05/2021 - 01:00

Descripció

L'Ajuntament de Barcelona, a través del comissionat de Programes de Memòria, ha impulsat la creació de l'Espai Memorial Parapet de les executades i executats 1939-1952 al Camp de la Bota per recordar i homenatjar les 1.706 persones que van morir executades en aquest espai del litoral adrianenc, a cavall entre els termes de Sant Adrià i Barcelona. El projecte, de 2019, és obra de Francesc Abad i s'emmarca en la commemoració del vuitantè aniversari de l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona i de l'inici de la repressió sistemàtica i les execucions sumaríssimes. El mateix autor, en el seu bloc, ens l'explica de la següent manera: "Aquest és un projecte que parla d'un espai públic -un espai que té a veure amb allò comú i també amb la seva dimensió social i política-, una enorme llosa de formigó on acaba el carrer principal de Barcelona, la Diagonal, que enterra una depuradora d'aigües i que ara esdevindrà una vasta esplanada de setze hectàrees amb vistes al mar. Va ser el lloc escollit per rebre els visitants del Fòrum 2004 i un dels escenaris principals de les seves activitats: tallers, concerts, zona d'oci. Sota d'aquesta llosa hi havia el Camp de la Bota: més de 1.700 morts per la repressió franquista".

Observacions:

Coincidint amb la inauguració del monument sobre les víctimes del Camp de la Bota i el Museu d'Història de Barcelona (MUHBA) presentà l'exposició de l'obra El Camp de la Bota, de l'artista Francesc Abad. La instal·lació es podia visitar a la Capella de Santa Àgata, situada a la seu del MUHBA del conjunt monumental de la Plaça del Rei. L'exposició estava promoguda pel Comissionat de Programes de Memòria, organitzada pel Museu d'Història de Barcelona, amb la col·laboració del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA). El Camp de la Bota, premi Ciutat de Barcelona d'Arts Plàstiques 2004, és un projecte en procés de l'artista Francesc Abad sobre el llegat del passat i la seva repercussió sobre la contemporaneïtat a partir de la dissecció del cas concret de l'execució de 1.706 persones, entre 1939 i 1952, per part de la dictadura franquista al Camp de la Bota, un indret de Barcelona on el 2004 s'hi va emplaçar el Fòrum de les Cultures. L'any del Fòrum, es va presentar la primera edició de l'exposició, a Girona i a Lleida. El gener de 2005, el projecte va iniciar al Prat de Llobregat un itinerari de dos anys i mig per diferents sales d'exposicions i museus de les comarques de Barcelona, amb el suport de la Diputació de Barcelona. Als municipis que acollien l'exposició se'ls convidava a afegir testimonis, recerca gràfica i documental sobre les persones afusellades al Camp de la Bota i, en general, sobre les víctimes de la repressió franquista. Tota la informació obtinguda s'arxiva al web: www.francescabad.com/campdelabota. Tot plegat vol posar de relleu el sentit ètic i polític del Camp de la Bota, un lloc de memòria marginat i entelat per la indiferència.

Història

El nom de Camp de la Bóta o Camp de la Bota, es pot escriure de les dues maneres, prové del període en què els francesos van instal·lar-se en aquest turó durant la guerra de la Independència, al segle XIX. En francès un turó petit s'anomena "butte", paraula de la qual finalment es va denominar l'espai com a Camp de la Bóta. En aquest indret han passat diferents actors socials, des de pescadors, militars, pagesos, immigrants, treballadors industrials, etc. Però també han succeït molts esdeveniments històrics, com les lluites obreres, les onades migratòries, el barranquisme, reivindicacions veïnals, la Guerra Civil, els afusellaments durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, etc. També és un barri conegut pel barraquisme, situat entre Sant Adrià, part anomenada El Parapet, i Barcelona, l'antic barri pescador de Pekín i actual barri de Sant Martí. Sant Adrià de Besòs, històricament, era un poble dedicat a l'agricultura. El canvi d'explotació agrícola a industrial, va afectar de manera significativa al municipi, tant en l'àmbit urbanístic com en l'àmbit social. La seva situació al límit de Barcelona, la sortida al mar i el pas del riu va afavorir l'establiment de diferents

indústries. A més, va atraure molta mà d'obra, fent possible la diferenciació de dues onades d'immigració que condicionaren la realitat de Sant Adrià. En primer lloc, trobem la de les dècades del 1920 i 1930. La segona onada fou en acabar la Guerra Civil i els anys posteriors, quan s'acumularen dues condicions diferents: aquelles persones que marxaven per por a ser represaliades pel règim franquista, i aquelles que venien a la capital catalana a la recerca d'un lloc de treball. Això es traduïa amb grans barris de barraques i, entre aquests, trobem el del Camp de la Bóta. Es calcula que a l'entorn de Barcelona van construir-se més de 10.000 barraques. Dins aquest context, el 1961, Barcelona aprovà un pla per suprimir el Barraquisme de la ciutat. Així, l'actual barri de la Mina neix per tal de pal·liar tota la problemàtica al voltant dels barris de barraques, tractant-se d'un polígon d'habitatges que pretenia absorbir tota la població del Camp de la Bóta i d'alguns altres barris de barraques de Barcelona. La història de la Mina, neix el 1967, quan la comissaria d'urbanisme de Barcelona elabora un pla per construir una zona residencial per a barraquistes. El barri havia de comptar amb 2.100 habitatges, 7 escoles bressol, 1 centre social, 1 centre sanitari, 1 centre administratiu i 1 centre parroquial. La realitat és que es construïren els habitatges, però no la majoria dels equipaments necessaris.

Bibliografia

DOMENECH, R. (2005) El Camp de la Bota. Entre els afusellaments i el fòrum. Barcelona: Editorial Hacer. MONFERRER, J. M. (2012) El Camp de la Bota. Una espai i una historia. Barcelona: Editorial Octaedro. https://www.barcelona.cat/infobarcelona/es/el-camp-de-la-bota-un-espacio-historico-olvidado_111258.html https://cat.elpais.com/cat/2019/01/26/catalunya/1548529075_503197.html www.francescabad.com/campdelabota

